

Forsøg med Stammer af Almindelig Rajgræs, Timothe, Hundegræs og Eng-Svingel 1938—1943.

Ved Josef Hansen.

388. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Fra Statens Forsøgsvirksomhed udsendtes gennem Landbrugsbladene i December Maaned 1937 Indbydelse til Deltagelse i Stamme-forsøg med Almindelig Rajgræs og Timothe og i Februar Maaned 1940 Indbydelse til Deltagelse i Stammeforsøg med Hundegræs og Eng-Svingel. Forsøgene med hver af disse Græsarter er gennemført med 2 Udlægsaar, og Hovedresultaterne af disse Forsøg er offentliggjort for Almindelig Rajgræs og Timothe i 329. Meddelelse og for Hundegræs og Eng-Svingel i 362. Meddelelse.

Afsluttende Beretning, som hermed foreligger, er udarbejdet af Forstander *Josef Hansen*, Tystofte. Vedrørende tidligere Stamme-forsøg med Græsarter henvises til Tidsskrift for Planteavl, 20., 22., 25., 31. og 37. Bind.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Forsøgene har været gennemført paa lermuldet Jord ved Lyngby og Tystofte, paa god Sandmuld ved Borris og Tylstrup, paa lettere Sandjord ved Lundgaard, paa Marskjord ved Højer og paa Højmosen ved Tylstrup (Fossevangen). Paa Marsken og Højmosen har der dog ikke været udlagt Forsøg med Hundegræs.

Græsserne har været udlagt i Byg eller Havre, og de har været udsaaet uden Kløverindblanding med 18 kg Frø pr. ha af Alm. Rajgræs, 10 kg pr. ha af Timothe, 12 kg af Hundegræs og 18 kg af Eng-Svingel.

Parcelstørrelsen har været 20 m², og Fællesparcellernes Antal har været fra 5 til 8, i de fleste Forsøg 6. Forsøgene har ved Lyngby, Tystofte, Lundgaard og Højer i Regelen været anlagt

med det dobbelte Parcelantal, og i Halvdelen af Forsøget er der da høstet 2—3 aarlige Slæt og i den anden Halvdel 4—5 Slæt.

Der er tilført 200—300 kg Kaligødning pr. ha baade til Dæksæden og til Græsset, og indtil 1941 er der givet 150—200 kg Superfosfat pr. ha aarlig. Af Kvælstofgødning er anvendt 150—200 kg pr. ha til Dæksæden og i Regelen 300 kg, i nogle Forsøg dog kun 200 kg, til Græsset tidligt om Foraaret og 150 kg efter 1. Slæt.

Forsøgene har ligget til Udbyttebestemmelse i to Brugsaar. Afrøden er blevet vejjet umiddelbart efter Afhugningen, og der er blevet udtaget Gennemsnitsprøver til Tørstofbestemmelse. I Forsøg, hvori der har været fremmede Arter eller Ukrudt, er der udtaget Prøver til botanisk Analyse, og Udbyttet er beregnet som Tørstof af den udsaaede Græsart.

Paa Grundlag af Gennemsnitsudbyttet har en Del af de bedste Stammer faaet tildelt Prædiketet 1. Klasse, og til Stammens Navn er føjet Romertal I.

A. Almindelig Rajgræs.

I Forsøgene har deltaget følgende Stammer:

- | | |
|------------------------------|--------------------|
| 1. Sildig E. F. Hunsballe I | 6. Sildig Pajbjerg |
| 2. Sildig E. F. Antvorskov I | 7. Eagle Hill |
| 3. Sildig Øtofte I | 8. Svaløf Victoria |
| 4. E. F. 79, Handelsfrø | 9. Adefa |
| 5. Tidlig Pajbjerg I | 10. Tidlig Øtofte |
| | 11. Coylton |

De 9 Stammer var anmeldt til Forsøgene af Stammeejerne, og til Sammenligning blev Nr. 4, almindeligt Handelsfrø af den i forrige Forsøgsserie anerkendte Stamme E. F. 79, samt Nr. 8, Svaløf Victoria, taget med.

Forsøgene blev udlagt paa de foran nævnte 7 Forsøgssteder i 1938 og 1939, men Udlæget mislykkedes ved Borris i 1938, saa Forsøget maatte kasseres. Ved Tylstrup og Fossevangen blev 2. Aars Forsøgene i 1941 saa haardt medtaget af Vinteren, at ogsaa de maatte kasseres. Der er saaledes gennemført 13 Forsøg i 1. Brugsaar og 11 Forsøg i 2. Brugsaar med faa Slæt samt 8 Forsøg i 1. Aar og 7 i 2. Aar med mange Slæt.

Resultaterne af Forsøgene var følgende:

Tabel 1. Almindelig Rajgræs. 1. Brugsaar.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit 1939—40.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt							Forsøg m. mange Slæt					
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennemsnit	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Højer	Gennemsnit
Antal Forsøg...	2	2	2	1	2	2	2	13	2	2	2	2	8
1 Sildig E.F. Hunsballe I.	63.6	61.3	35.5	41.9	43.8	50.8	79.3	54.6	35.2	37.0	28.8	64.3	41.3
2 Sildig E. F. Antvorskov I.	59.3	62.3	34.3	43.2	43.3	53.3	79.3	54.4	34.7	39.3	27.3	66.5	41.9
3 Sildig Øtofte I.	61.1	62.3	35.3	43.6	43.3	54.0	77.3	54.6	33.7	39.0	28.5	62.0	40.8
4 E.F. 79, Handelsfrø.	59.6	60.8	37.3	44.8	43.8	53.5	73.8	54.0	33.7	38.0	27.8	66.3	41.4
5 Tidlig Pajbjerg I.	59.1	52.5	35.3	45.8	44.0	55.3	74.3	53.0	33.5	37.5	26.5	65.0	40.6
6 Sildig Pajbjerg .	56.5	59.3	32.8	44.4	38.0	45.0	75.0	50.6	33.2	38.0	26.3	62.3	39.9
7 Eagle Hill	53.5	58.8	36.3	46.5	40.3	49.5	66.3	50.6	31.9	37.3	29.8	62.3	40.3
8 Svaløf Victoria .	53.8	52.3	33.8	45.6	41.3	—	70.5	49.7	30.7	34.8	25.5	57.5	37.1
9 Adefa	57.3	53.8	37.0	46.8	42.8	50.8	73.0	52.0	32.4	36.0	27.3	63.0	39.7
10 Tidlig Øtofte ...	56.1	50.3	36.5	45.6	42.3	51.8	69.3	50.6	32.2	36.8	26.0	62.3	39.2
11 Coylton	54.1	47.8	34.5	43.1	43.5	51.3	65.5	48.9	31.4	35.5	25.0	57.5	37.4

I Tabel 1 er meddelt Gennemsnitsudbyttet af alle 1. Aars Forsøg ved de enkelte Forsøgssteder i hkg Tørstof pr. ha samt Gennemsnit af alle Forsøgssteder. Stammerne er i denne og de følgende Tabeller opført i Rækkefølge efter Gennemsnitsudbyttet i 1. + 2. Brugsaar i Forsøg med faa Slæt.

Gennemsnitsudbyttet i Forsøg med faa Slæt varierer fra 54.6 til 48.9 hkg pr. ha i 1. Brugsaar. De 4 højestydende Stammer har meget nær samme Udbytte, 54.6—54.0 hkg pr. ha, derefter følger Stamme Nr. 5 med 53.0 hkg, Nr. 9 med 52.0 hkg, medens de øvrige Stammer har givet omkring 50 hkg. Fra denne gennemsnitlige Rækkefølge er der betydelige Afgivelser ved de enkelte Forsøgssteder. Ved Lyngby, Tystofte og Højer falder Placeringen meget nær ved Gennemsnittet. Ved Lundgaard og Borris har de 3 Stammer, der i Gennemsnit staar højest, været blandt de lavest ydende og Stammerne Nr. 7 og 9 blandt de højest ydende. Ved Tylstrup er Nr. 1, 4 og 5 de højest ydende, medens Nr. 2 og 3 kommer midt i Rækken, og ved Fossevangen er Nr. 2—5 de bedste, medens Nr. 1 er midt i Rækken.

I Forsøgene med de mange Slæt har de 5 første Stammer givet omkring 41 hkg Tørstof pr. ha, Stammerne Nr. 6, 7, 9 og

10 omkring 39—40 hkg og Nr. 8 og 11 ca. 37 hkg Tørstof i Gennemsnit. Fra denne gennemsnitlige Placering er der ikke mange Afvigelser ved de enkelte Forsøgssteder. Ved Tystofte er Stamme Nr. 1 saaledes kun blevet Nr. 7 i Rækken, ved Lundgaard er Stamme Nr. 7 den højest ydende, og ved Højer er Stamme Nr. 3 blandt de lavest ydende.

Tabel 2. Almindelig Rajgræs. 2. Brugsaar.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit 1940—41.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt							Forsøg m. mange Slæt					
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennemsnit	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Højer	Gennemsnit
Antal Forsøg...	2	2	2	1	1	1	2	11	2	2	2	1	7
1 Sildig E.F. Hunsballe I	46.8	45.3	33.5	38.4	30.0	45.0	25.5	37.8	30.7	33.0	20.8	30.5	28.5
2 Sildig E.F. Antvorskov I	46.0	42.3	33.0	36.5	28.5	47.0	24.5	36.7	29.9	32.3	19.5	28.5	27.4
3 Sildig Øtofte I	45.0	43.3	33.5	33.8	28.5	52.0	23.3	36.8	29.4	32.5	19.8	28.5	27.4
4 E.F. 79, Handelsfrø	45.0	42.3	33.0	32.8	28.5	46.5	23.5	35.9	28.9	31.3	19.8	27.0	26.7
5 Tidlig Pajbjerg I	39.7	33.5	35.3	37.5	28.5	41.0	15.8	32.3	25.8	28.3	18.5	16.5	23.0
6 Sildig Pajbjerg	42.0	39.5	32.8	32.6	27.0	45.0	22.8	34.4	29.4	31.5	19.3	28.5	27.0
7 Eagle Hill	45.8	42.5	31.5	33.4	27.5	45.5	12.0	33.6	30.7	34.3	19.8	20.5	27.1
8 Svaløf Victoria	39.0	34.5	36.8	38.5	30.0	—	23.8	34.4	26.7	28.5	19.0	27.0	25.0
9 Adefa	41.3	35.0	35.5	34.3	28.0	37.5	9.3	31.1	26.1	28.8	18.3	12.0	22.8
10 Tidlig Øtofte	38.0	32.8	32.8	33.5	27.0	36.0	7.8	29.0	25.9	29.8	17.0	12.0	22.5
11 Coylton	36.2	29.3	32.0	34.3	27.5	40.0	9.5	28.7	23.1	27.3	17.8	16.0	21.7

Udbyttet i 2. Brugsaar fremgaar af Tabel 2.

I Forsøg med faa Slæt er Stamme Nr. 1 højest med 37.9 hkg Tørstof pr. ha i Gennemsnit af alle Forsøg. Stammerne Nr. 2 og 3 har givet ca. 1 hkg og Nr. 4 ca. 2 hkg mindre, derefter følger Stammerne 6—8 med ca. 34 hkg, Stamme Nr. 5 med ca. 32 hkg og 9—11 med 29—31 hkg Tørstof. Naar undtages at Stamme Nr. 5 har givet forholdsvis lavere Udbytte i 2. Brugsaar end i 1., er Udbyttets Rækkefølge meget nær som i 1. Brugsaar. Men medens der i 1. Brugsaar paa et Gennemsnitsudbytte af alle Stammer paa ca. 52 hkg Tørstof pr. ha var en Forskel i højest og lavest ydende paa ca. 6 hkg, er der i 2. Brugsaar paa Gennemsnitsudbytte ca. 34 hkg Tørstof en Forskel mellem den højeste og den laveste paa ca. 9 hkg. Gennemsnitsudbyttet har

i 2. Brugsaar været 18.4 hkg eller ca. 35 pCt. lavere end i 1. Brugsaar. Ved Lyngby, Tystofte, Tylstrup og Højer følger Stammernes Rækkefølge efter Udbyttet med smaa Afvigelser fra Gennemsnittet. Ved Lundgaard staar Stamme Nr. 8 med højest Udbytte, medens Stammerne Nr. 1—4 rykker ned midt i Rækken. Ved Borris er Forholdet omtrent som ved Lundgaard, idet Stamme Nr. 1 dog beholder 2. Pladsen.

I Forsøgene med mange Slæt har Stamme Nr. 1 i Gennemsnit af alle Forsøg ligeledes givet højest Udbytte, 28.5 hkg pr. ha, derefter følger Stammerne Nr. 2 og 3 samt 6, 7 og 4 med ca. 27 hkg, Nr. 8 med 25 hkg og de øvrige Stammer med 22—23 hkg pr. ha. Forskellen mellem den højest og den lavest ydende Stamme har saaledes i 2. Brugsaar været ca. 7 hkg paa et Gennemsnitsudbytte paa ca. 25, medens den i 1. Brugsaar kun var ca. 4 hkg paa et Gennemsnitsudbytte paa ca. 40 hkg pr. ha. I 2. Brugsaar har Gennemsnitsudbyttet været 14.6 hkg eller ca. 39 pCt. lavere end i 1. Brugsaar.

Ved de enkelte Forsøgssteder har Afvigelserne i Stammernes Rækkefølge været faa. Ved Lyngby og Tystofte har Stamme Nr. 7 dog været en af de højest ydende, medens Nr. 4 de samme Steder har staet forholdsvis lavt.

Tabel 3. Almindelig Rajgræs. Begge Brugsaar.

Forholdstal for Tørstofudbyttet.

Gennemsnit = 100.

Gennemsnit 1939—41.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt								Forsøg m. mange Slæt				
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennemsnit	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Højer	Gennemsnit
1 Sildig E.F. Hunsballe I.	110	112	100	101	104	101	116	107	108	103	107	111	107
2 Sildig E. F. Antvorskov I.	105	110	98	101	102	106	114	106	106	105	101	112	106
3 Sildig Øtofte I.	105	111	100	98	102	111	111	106	104	105	105	106	104
4 E.F. 79, Handelsfrø	104	108	102	97	102	105	107	105	103	102	103	110	104
5 Tidlig Pajbjerg I	98	90	103	105	103	101	99	99	97	97	97	96	97
6 Sildig Pajbjerg	98	103	95	97	92	95	108	99	103	102	99	107	102
7 Eagle Hill	99	106	99	101	97	100	86	98	103	105	107	97	103
8 Svaløf Victoria	92	91	103	106	101	—	104	98	94	93	96	99	95
9 Adefa	98	93	105	102	100	93	91	97	96	95	99	88	95
10 Tidlig Øtofte	94	87	101	100	98	92	85	93	96	98	93	87	95
11 Coylton	90	81	97	98	100	96	83	90	90	92	93	86	91

I Tabel 3 er der meddelt en samlet Oversigt over Udbyttet i begge Brugsaar ved de enkelte Forsøgssteder samt i Gennemsnit af alle Forsøg. Resultaterne er angivet i Forholdstal, der er beregnet i Forhold til Gennemsnitsudbyttet af alle Stammerne. I Forsøgene med faa Slæt varierer Forholdstallene for Gennemsnitsudbyttet fra 107 til 90. De 4 højest ydende Stammer har givet meget nær samme Udbytte og har Forholdstallene 107—105. De 5 følgende Stammer ligger ligeledes hinanden nær i Udbytte med Forholdstal 99—97. De 2 lavest ydende Stammer har Forholdstallene 93 og 90.

Stammerne Nr. 1—4 følger ogsaa hinanden nogenlunde i Udbytte ved de enkelte Forsøgssteder. De største Afvigelser forekommer ved Lyngby, hvor Stamme Nr. 1 har givet særlig højt Udbytte, ved Fossevangen, hvor Stamme Nr. 3 staar højt, og ved Højer, hvor Nr. 4 ligger forholdsvis lavt. I Forhold til de øvrige Stammer har de 4 første givet særlig stort Udbytte ved Tystofte og Højer, medens flere af de øvrige Stammer kommer paa Højde med dem i Ydeevne ved Lundgaard og Borris.

Stamme Nr. 5, der i Gennemsnit har givet 6—8 pCt. lavere Udbytte end Nr. 1—4, har ved Lundgaard, Borris og Tylstrup været blandt de højest ydende, medens den ved Lyngby, Tystofte og Højer har givet lavt Udbytte i Forhold til de 4 første Stammer. Blandt de øvrige 6 Stammer har Nr. 6 og 7 klaret sig ret godt ved Tystofte, Nr. 8—10 staar med godt Udbytte

Tabel 4. Almindelig Rajgræs. Udbytte af Grønmasse.

Gennemsnit af alle Forsøgssteder.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt			Forholds- tal for Udbytte Ialt	Forsøg med mange Slæt			Forholds- tal for Udbytte Ialt
	hkg pr. ha				hkg pr. ha			
	1. Aar	2. Aar	Ialt		1. Aar	2. Aar	Ialt	
1 Sildig E. F. Hunsballe I	185	119	304	106	161	104	265	107
2 Sildig E. F. Antvorskov I	181	114	295	103	162	99	261	105
3 Sildig Øtofte I	183	115	298	104	159	99	258	104
4 E. F. 79, Handelsfrø	181	112	293	102	160	97	257	103
5 Tidlig Pajbjerg I	172	109	281	98	155	87	242	98
6 Sildig Pajbjerg	172	109	281	98	152	97	249	100
7 Eagle Hill	176	116	292	102	157	102	259	105
8 Svaløf Victoria	166	110	276	97	141	91	232	94
9 Adefa	171	108	279	98	153	86	239	96
10 Tidlig Øtofte	171	104	275	96	155	87	242	98
11 Coylton	164	98	262	92	145	83	228	92

ved Lundgaard, Nr. 7—10 har givet godt ved Borris, Nr. 8 og 9 ret godt ved Tylstrup og Nr. 8 jævnt godt ved Højer. Særlig daarlig har Stamme Nr. 8 været ved Lyngby og Tystofte, Nr. 6 ved Lundgaard, Borris, Tylstrup og Fossevangen samt Nr. 7 ved Tylstrup og Højer.

I Forsøgene med mange Slæt følger Stammerne 1—4 ligeledes ret nær i Udbytte og har i Gennemsnit Forholdstallene 107—104, men Stammerne Nr. 6 og 7 har ved den hyppige Afhugning klaret sig væsentlig bedre end ved faa Slæt og har Forholdstallene 102 og 103. Stamme Nr. 5 har Forholdstal 97, Nr. 8—10 95 og Nr. 11 91.

Ved de enkelte Forsøgssteder følger Resultaterne Gennemsnittet ret nøje. Væsentlige Afvigelser er kun, at Nr. 6 staar lavt ved Lundgaard og højt ved Højer, medens Nr. 7 omvendt har givet højt Udbytte ved Lundgaard men lavt ved Højer.

Tabel 5. Almindelig Rajgræs. Oversigt over Forholdet mellem Udbytteforskell i 1. + 2. Aar og Usikkerhed.

(Forskel: Usikkerhed = F/U).

og Nr.	Kvotient F/U ved Forskel mellem Stamme Nr.									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Forsøg med faa Slæt										
2	1.2									
3	0.7	0.4								
4	1.8	1.2	2.5							
5	2.4	2.6	2.7	2.1						
6	6.0	6.1	4.6	3.7	0.1					
7	3.1	2.6	3.2	3.0	0.4	0.3				
8	3.1	4.0	3.8	2.7	0.7	0.5	0.1			
9	2.6	2.6	2.9	2.4	1.3	0.6	0.4	0.4		
10	3.4	3.5	3.9	3.6	3.8	1.6	1.8	1.7	4.3	
11	3.5	3.7	4.1	3.7	4.6	2.0	2.2	2.3	4.0	2.4
Forsøg med mange Slæt										
2	0.5									
3	1.6	1.3								
4	1.8	2.1	0.1							
5	3.3	4.2	3.5	3.2						
6	3.0	5.3	2.7	1.8	3.0					
7	1.3	0.9	0.7	0.4	2.0	0.3				
8	11.7	6.2	8.6	6.5	1.0	4.7	3.5			
9	2.8	3.0	5.0	2.6	1.1	2.4	2.5	0.1		
10	3.4	3.9	9.3	37.1	1.9	9.8	3.1	0.2	0.7	
11	5.0	5.3	12.8	4.8	5.2	10.1	5.2	1.8	4.2	2.7

I Tabel 4 er opført Grønudbyttet i 1. og 2. Brugsaar og samlet Udbytte i begge Aar. Ved Sammenligning af Forholdstallene for det samlede Udbytte med Forholdstallene for Gennemsnitsudbyttet af Tørstof i Tabel 3 ses det, at disse Tal falder meget nær sammen. For Stamme Nr. 7 er der dog nogen Afvigelse, idet den har forholdsvis høje Tal for Grønudbyttet, hvilket skyldes, at denne Stamme er den sildigste af alle og derfor er høstet med et noget højere Vandindhold end de øvrige Stammer.

Tabel 5 viser Forholdet mellem Udbytteforskellen paa Stammerne to og to og Usikkerheden paa denne Forskel. Kvotienter paa 3 angiver en meget sikker Forskel, og under 1 viser, at Forskellen mellem de to Stammer er usikker.

Tabellen viser, at Forskellen i de fleste Tilfælde ligger meget sikker, og kun i de Tilfælde, hvor Stammernes Udbyttetal ligger meget nær hinanden, er Forskellen usikker.

I Forsøgene med faa Slæt er der i de fleste Forsøg før Afhugning af 1. Slæt foretaget Bedømmelse af Stammernes Tidlighed, og i alle Forsøg, hvor Rajgræsset har været skredet før Afhugningen, er Skridningsdatoen noteret. Gennemsnit af disse Observationer har givet følgende Tal:

	Tidlighed		Skridnings- dato
	1 = tidligst	10 = sildigst	
1. Sildig E. F. Hunsballe I . . .	8.3		17. Juni
2. Sildig E. F. Antvorskov I..	7.6		16. »
3. Sildig Øtofte I.	7.7		16. »
4. E. F. 79, Handelsfrø	7.5		15. »
5. Tidlig Pajbjerg I	2.2		5. »
6. Sildig Pajbjerg	8.0		16. »
7. Eagle Hill	9.2		17. »
8. Svaløf Victoria	6.4		11. »
9. Adefa	2.5		6. »
10. Tidlig Øtofte	2.0		5. »
11. Coylton	3.0		6. »

Der har været god Overensstemmelse mellem Tidlighedsbedømmelsen og den noterede Skridningsdato. Tallene viser en Forskel i Skridningsdatoerne paa 12 Dage. Tidligst er Stammerne Nr. 10 og 5, hvorefter følger Nr. 9 og 11 med Skridning 5.—6. Juni, derefter følger Nr. 8 den 11. Juni, Nr. 4 den 15. Juni, Nr. 2, 3 og 6 den 16. Juni og Nr. 1 og 7 den 17. Juni.

I Forsøgene med faa Slæt er der i de fleste Tilfælde høstet 2 Slæt aarlig, i enkelte Forsøg dog 3 Slæt. 1. Slæt er i Reglen

høstet ved begyndende Skridning, og saaledes at Slættiden er varieret efter Stammernes Skridning, medens 2. og 3. Slæt er høstet samtidig. I Forsøgene med mange Slæt er der i saa godt som alle Forsøg taget 4 Slæt, og da det ved Afhugning paa et tidligt Udviklingstrin er vanskeligt at træffe samme Udviklingstrin for Stammerne, er alle Stammer i disse Forsøg høstet samtidig.

De gennemsnitlige Slæt datoer har været:

	Forsøg med faa Slæt	Forsøg med mange Slæt
1. Slæt	10.—15. Juni	22. Maj
2. »	25. Juli	13. Juni
3. »	14. September	13. Juli
4. »		5. September

En Beregning over Udbyttets Fordeling paa de enkelte Slæt i Forsøgene med 4 Slæt giver følgende Resultat:

Stammens Nr.	Tidlighed	Procent af Afgrøden i			
		1. Slæt	2. Slæt	3. Slæt	4. Slæt
10	2.0	46	21	17	16
5	2.2	49	22	15	14
9	2.5	50	21	15	14
11	3.0	43	27	16	14
8	6.4	36	32	17	15
4	7.5	37	29	19	15
2	7.6	37	29	19	15
3	7.7	36	30	18	16
6	8.0	34	31	20	15
1	8.3	35	31	19	15
7	9.2	32	30	20	18

Stammerne er i denne Oversigt ordnet i Rækkefølge efter deres Tidlighed i Overensstemmelse med de ovenfor angivne Karakterer. Det ses, at de tidlige Stammer har givet 45—50 pCt. af den samlede Aarsafgrøde i 1. Slæt og 20—25 pCt. i 2. Slæt, medens de sildige Stammer har givet ca. 35 pCt. af Afgrøden i 1. Slæt og ca. 30 pCt. i 2. Slæt. De sildige Stammer giver saaledes en noget mere jævnt fordelt Afgrøde Sommeren igennem end de tidlige, men saavel tidlige som sildige Stammer har givet 65—70 pCt. af det samlede Udbytte inden Midten af Juni Maa-ned. Tidspunktet for Kvælstofgødningens Tilførsel har dog sikkert megen Indflydelse paa Udbyttets Fordeling. Mellem de enkelte Stammer indenfor de to Grupper er der ingen karakteristisk Forskel med Hensyn til Udbyttets Fordeling.

I den anførte Beregning er Forsøgene paa Marsken ved Højer ikke taget med, fordi Vækstforholdene her har været gunstigere for Græsser sidst paa Sommeren ved denne Station end ved de øvrige, saa 35—38 pCt. af den samlede Afgrøde er høstet i 4. Slæt, medens 1. Slæt har givet 18—28 pCt. Iøvrigt viser Fordelingstallene ganske samme Forskel mellem tidlige og sildige Stammer ved Højer som ved de andre Stationer.

Paa Grundlag af de meddelte Forsøgsresultater er 4 Stammer, 3 sildige og 1 tidlig, anerkendt i 1. Klasse med Ret til at føje Romertal I til Stammenavnet. De anerkendte Stammer er:

1. *Sildig E. F. Hunsballe I*, der tilhører A/S Frøavlscetret Hunsballe, Holstebro, samt et Konsortium repræsenteret ved Konsul Lauritz Nielsen, Nyborg.

Stammen er tiltrukket paa Grundlag af Udvalg af Enkeltplanter i E. F. 79. Det er en af de sildigste af de prøvede Stammer. Den har givet højest Udbytte af alle Stammer, Forholdstal 107 baade ved faa og ved mange Slæt. Stammen har især klaret sig godt i 2. Brugsaar.

2. *Sildig E. F. Antvorskov I* tilhører samme Ejer som Nr. 1. Oprindelsen er den samme som foregaaende, men den er lidt tidligere end Nr. 1. Den har i 1. Brugsaar samme Udbytte som Nr. 1 ved faa Slæt, men lidt højere Udbytte ved mange Slæt, medens den i 2. Brugsaar har givet 4 pCt. lavere Udbytte end Nr. 1. I samlet Udbytte i 2. Brugsaar har den Forholdstal 106 ved begge Benyttelsesmaader.

3. *Sildig Øtofte I* tilhører Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning. Den er tiltrukket ved Familieavl paa Enkeltplanter, der er udvalgt i E. F. 79. Tidlighed som Nr. 2.

Stammen har ved faa Slæt givet meget nær samme Udbytte som Nr. 2, men ved mange Slæt har den i 1. Brugsaar givet 3 pCt. mindre. I samlet Udbytte for begge Brugsaar har den Forholdstal 106 ved faa Slæt og 104 ved mange Slæt.

5. *Tidlig Pajbjerg I* tilhører Pajbjergfonden, Børkop. Den er tiltrukket ved Udvalg af Enkeltplanter i et stort Materiale af forskellig Oprindelse og Klonavl paa de efter Skøn bedste Planter. Paa Grundlag af Forsøg er der fortsat med Familieavl paa de bedste Kloner, og Stammen er dannet af 5 Familier af Øtofte Rajgræs og 2 Familier af den tyske Lembcke-Stamme. Det er en af de tidligste af de prøvede Stammer.

I 1. Brugsaar har Stammen klaret sig ganske godt mod de

anerkendte sildige Stammer, idet den har givet 3 og 1 pCt. mindre end Nr. 1 ved henholdsvis faa og mange Slæt, men i 2. Brugsaar har den givet henholdsvis 17 og 21 pCt. mindre end Nr. 1. I samlet Udbytte i 2 Brugsaar har Stammen Forholdstal 99 og 97.

Følgende Stammer har ikke opnaaet Anerkendelse:

4. *E. F. 79* var ikke anmeldt til Stammerforsøgene, men taget med til Sammenligning med nye Stammer. Frøet var igennem flere Aar fremavlet paa Tystofte Forsøgsstation, men der var ikke forsøgt Forædling af Stammen. I Tidlighed falder den nær sammen med Stammerne Nr. 2 og 3. Den har Forholdstal 105 og 104 ved henholdsvis faa og mange Slæt.

6. *Sildig Pajbjerg* er tiltrukket paa samme Maade som Nr. 5. I Stammen er indgaaet Familier af Victoria, E. F. 79 og engelske Prøver. Stammen er ret sildig. Den har Forholdstal 99 og 102 ved henholdsvis faa og mange Slæt, 8 og 4 pCt. mindre end Nr. 1.

7. *Eagle Hill* er tiltrukket ved Familieavl paa Grundlag af en Stamme, der 1930 er leveret af V. Erhard-Frederiksen. Stammen er meget sildig. Den har klaret sig meget varierende paa de forskellige Forsøgssteder, men gennemgaende daarligt ved faa Slæt og godt ved mange Slæt. Forholdstallene for Gennemsnitsudbyttet er henholdsvis 98 og 103.

8. *Svaløf Victoria* blev taget med i Forsøgene for at faa Sammenligning mellem svenske og danske Stammer af Alm. Rajgræs. Stammen er middeltidlig. Den har klaret sig godt i Forsøg med faa Slæt ved enkelte Stationer men daarligt i de fleste Forsøg. I Gennemsnit har den Forholdstal 98 og 95.

9. *Adefa* er modtaget fra Udlandet i 1932, men der er ikke foretaget særligt Forædlingsarbejde. Stammen er tidlig, omtrent som Nr. 5. Den har været blandt de bedste Stammer ved Lundgaard og Borris i Forsøg med faa Slæt men har i øvrigt klaret sig daarligt og opnaaet Forholdstallene 97 og 95.

10. *Tidlig Øtofte* er tiltrukket ved Familieavl paa Grundlag af Parkrydsninger. Det er den tidligste af alle Stammer. Den har i alle Forsøg staaet med lavt Udbytte og har Forholdstallene 93 og 95.

11. *Coylton* stammer oprindeligt fra England. Der har været foretaget Udvalg af Enkelplanter og Familieavl paa Grundlag af disse. Stammen er ret tidlig. Den har klaret sig daarligt i alle Forsøg og har kun opnaaet Forholdstallene 90 og 91.

B. Timothe.

Følgende Stammer har deltaget i Forsøgene:

- | | |
|----------------|-------------------|
| 1. Pajbjerg I | 4. Weibulls Kæmpe |
| 2. Øtofte I | 5. Trifolium |
| 3. Hunsballe I | 6. Svaløf Gloria. |

Af disse Stammer var kun de 4 danske anmeldt til Forsøgene, medens Weibulls Kæmpe og Svaløf Gloria var taget med for at faa en Sammenligning mellem danske og svenske Stammer.

Forsøgene blev anlagt ved de samme 7 Forsøgssteder som Rajgræs-forsøgene i 1938 og 1939, men paa Grund af Tørke og Sandflugt maatte Forsøgene, der var udlagt ved Borris 1938 og ved Lundgaard 1939 helt kasseres. Ved Tylstrup led begge Udlæg ligeledes betydeligt ved Sandflugt og Tørke, saa 1. Aars Afgrøder var uanvendelig til Forsøg. Der blev saaledes kun gennemført 10 Forsøg i 1. Brugsaar og 12 Forsøg i 2. Brugsaar med faa Slæt samt 7 1. Aars og 7 2. Aars Forsøg med mange Slæt.

Resultaterne af Forsøgene var følgende:

Tabel 6. Timothe. 1. Brugsaar.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit 1939—40.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt								Forsøg m. mange Slæt				
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennemsnit	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Højer	Gennemsnit
Antal Forsøg ...	2	2	1	1	0	2	2	10	2	2	1	1	6
1 Pajbjerg I	47.5	52.8	40.5	52.5	—	48.5	52.0	49.4	29.7	41.0	29.5	62.0	38.8
2 Øtofte I	41.5	47.5	46.5	54.5	—	43.5	49.8	46.5	27.4	39.8	32.0	62.5	38.1
3 Hunsballe I ...	43.7	48.5	39.0	52.5	—	47.5	52.5	47.1	28.9	38.8	28.0	63.0	37.7
4 Weibulls Kæmpe	42.5	48.0	36.5	48.5	—	—	49.8	45.2	26.5	36.3	26.0	63.5	35.8
5 Trifolium	42.0	44.0	37.0	49.5	—	43.0	48.5	44.1	27.2	36.5	26.5	60.5	35.7
6 Svaløf Gloria ...	39.7	40.8	36.5	48.5	—	39.5	45.8	41.6	23.6	33.0	28.0	58.5	33.3

Tabel 6 viser Gennemsnitsudbyttet ved de enkelte Forsøgssteder og af alle Forsøg i 1. Brugsaar.

I Gennemsnit af alle Forsøg med faa Slæt har Stamme Nr. 1 givet 49.4 hkg Tørstof pr. ha. Nr. 2 har givet 2—6 hkg mindre

end Nr. 1 ved 4 Stationer, men ved Lundgaard og Borris har den givet henholdsvis 6 og 2 hkg mere, og Gennemsnitsudbyttet ligger ca. 3 hkg under Nr. 1. Nr. 3 har givet ca. 4 hkg mindre end Nr. 1 ved Lyngby og Tystofte, men ved de øvrige Forsøgssteder er Udbyttet meget nær ens af de to Stammer, saa Gennemsnit kommer ca. 2 hkg under Nr. 1. Stammerne Nr. 4—6 har i Gennemsnit 4—8 hkg lavere Udbytte end Nr. 1, og de ligger under Nr. 1 i alle Forsøg.

I Forsøg med mange Slæt har Nr. 1 ligeledes det højeste Udbytte, 38.8 hkg pr. ha. Nr. 2 har i Gennemsnit 0.7 hkg mindre end Nr. 1. Den ligger lavere end Nr. 1 ved Lyngby og Tystofte, men højere ved Lundgaard. Stamme Nr. 3 giver i Gennemsnit ca. 1 hkg mindre end Nr. 1, og den har givet mindre Udbytte end Nr. 1 ved 3 Forsøgssteder, men højere Udbytte ved Højer. Stammerne Nr. 4—6 har givet 3—6 hkg lavere Udbytte end Nr. 1. Nr. 4 er dog højere end Nr. 1 ved Højer, men i de øvrige Forsøg har alle 3 Stammer mindre Udbytte end Nr. 1.

Tabel 7. Timothe. 2. Brugsaar.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit 1940—41.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt							Forsøg m. mange Slæt					
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennemsnit	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Højer	Gennemsnit
Antal Forsøg ...	2	2	1	1	2	2	2	12	2	2	1	1	6
1 Pajbjerg I.....	51.3	50.5	41.0	53.5	21.0	48.0	52.0	45.0	31.4	34.5	17.0	47.5	32.7
2 Øtøfte I.....	53.8	51.0	46.0	53.5	22.3	48.8	51.0	46.1	31.7	35.0	19.0	46.0	33.1
3 Hunsballe I....	51.8	48.8	38.5	52.5	21.3	43.5	53.0	44.0	31.2	33.5	19.0	47.5	32.6
4 Weibull's Kæmpe	51.9	46.3	39.5	50.0	19.5	—	52.3	43.2	29.8	30.5	18.5	44.5	30.5
5 Trifolium.....	49.3	45.0	37.5	49.0	19.8	43.0	46.8	41.2	29.4	32.3	17.5	40.5	30.2
6 Svaløf Gloria...	49.5	44.8	39.0	49.5	19.0	42.0	46.8	41.0	28.9	30.8	19.0	35.5	29.0

I Tabel 7 er meddelt Udbyttet af Forsøgene i 2. Brugsaar. I Forsøgene med faa Slæt har Stamme Nr. 2 givet højest Udbytte, 46.1 hkg Tørstof pr. ha. Den er højest ved 6 af de 7 Forsøgssteder, men lidt lavere end andre Stammer ved Højer. Nr. 1 har givet ca. 1 hkg mindre end Nr. 2 og ligger under denne Stamme undtagen ved Højer. Stamme Nr. 3 har i Gennemsnit givet ca. 2 hkg mindre end Nr. 2 og ca. 1 hkg mindre end Nr. 1.

Den har givet lidt mere end Nr. 1 ved Lyngby, Tylstrup og Højer, men mindre ved de øvrige Forsøgssteder. Stammerne Nr. 4—6 har i Gennemsnit givet 3—5 hkg lavere Udbytte end Nr. 2. Stamme Nr. 4 har dog klaret sig godt ved Højer, hvor den har givet lidt mere end Nr. 1 og 2.

I Forsøgene med mange Slæt har Stamme Nr. 2 ligeledes givet højest Udbytte, 33.1 hkg pr. ha i Gennemsnit. Den har her givet mer end Nr. 1 og 3 ved de 3 Forsøgssteder, men ligesom ved faa Slæt lidt mindre ved Højer. I Gennemsnit er Forskellen paa de 3 Stammers Udbytte kun 0.4—0.5 hkg. Stammerne Nr. 4—6 har gennemsnitlig 2—4 hkg lavere Udbytte end Nr. 1—3.

Tabel 8. Timothe. Begge Brugsaar.

Forholdstal for Tørstofudbyttet.

Gennemsnit = 100.

Gennemsnit 1939—41.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt							Forsøg m. mange Slæt					
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennemsnit	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Højer	Gennemsnit
1 Pajbjerg I	105	109	101	103	101	108	104	106	106	106	99	105	105
2 Øtøfte I	101	104	115	105	108	104	101	104	102	105	108	104	104
3 Hunsballe I	102	103	97	102	103	100	106	102	104	102	100	106	103
4 Weibulls Kæmpe	100	100	95	96	94	—	103	99	97	94	94	103	97
5 Trifolium	97	94	93	96	96	97	96	96	98	97	93	96	97
6 Svaløf Gloria	95	90	94	95	92	92	93	93	91	90	100	90	91

Af Forholdstallene for det samlede Udbytte i 2 Brugsaar, der fremgaar af Tabel 8, ses, at Udbyttet i Forhold til Gennemsnit af alle Stammer har varieret fra 106 til 93 i Forsøg med faa Slæt. De tre første Stammer har i Gennemsnit Forholdstallene 106, 104 og 102. Forholdet mellem de 3 Stammer har varieret en Del ved de forskellige Forsøgssteder. Nr. 1 er højest ved Lyngby, Tystofte og Fossevangen, Nr. 2 er højest ved Lundgaard, Borris og Tylstrup og Nr. 3 ved Højer. Nr. 1 er lavest af de 3 Stammer ved Tylstrup, Nr. 2 er lavest ved Lyngby og Højer og Nr. 3 ved Tystofte, Lundgaard, Borris og Fossevangen. Stammerne Nr. 4—6 har Forholdstal fra 100 til 90 ved alle Forsøgssteder med Undtagelse af, at Nr. 4 ved Højer naar Forholdstal 103.

I Forsøgene med mange Slæt har de 3 første Stammer ligeledes meget nær ens Udbytte, Forholdstallene 105, 104 og 103 i Gennemsnit, medens Nr. 4—6 har Forholdstal 97, 97 og 91. Stamme Nr. 1 har højest Udbytte ved Lyngby og Tystofte, Nr. 2 højest ved Lundgaard og Nr. 3 ved Højer. Nr. 1 har lavest Udbytte ved Lundgaard, Nr. 2 ved Lyngby og Højer og Nr. 3 ved Tystofte. Stamme Nr. 4 har ligesom i Forsøgene med faa Slæt klaret sig særlig godt ved Højer, Forholdstal 103, kun lidt under de bedste Stammer, men i alle øvrige Forsøg har Nr. 4—6 været de 3 første Stammer underlegne og har kun opnaaet Forholdstallene 100—90.

Tabel 9. Timothe. Udbytte af Grønmasse.
Gennemsnit af alle Forsøgssteder.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt				Forsøg med mange Slæt			
	hkg pr. ha			Forholds- tal for Udbytte ialt	hkg pr. ha			Forholds- tal for Udbytte ialt
	1. Aar	2. Aar	Ialt		1. Aar	2. Aar	Ialt	
1 Pajbjerg I.....	169	146	315	103	165	140	305	104
2 Øtofte I.....	167	153	320	104	166	146	312	106
3 Hunsballe I....	167	149	316	103	159	139	298	101
4 Weibulls Kæmpe	161	143	304	99	152	132	284	97
5 Trifolium.....	155	136	291	95	153	131	284	97
6 Svaløf Gloria ...	154	140	294	96	144	126	270	92

I Tabel 9 er opført Grønudbyttet af Timothestammerne, der i Hovedsagen viser god Overensstemmelse med Udbyttet af Tørstof, — dog har Stamme Nr. 2 i Udbytte af Grønmasse

Tabel 10. Timothe. Oversigt over Forholdet mellem Udbytteforskell i 1. + 2. Aar og Usikkerheden.

(Forskell: Usikkerhed = F/U).

Forsøg med faa Slæt						Forsøg med mange Slæt					
og Nr.	Kvotient F/U ved Forskel mellem Stamme Nr.					og Nr.	Kvotient F/U ved Forskel mellem Stamme Nr.				
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
2	1.2					2	0.2				
3	2.3	0.9				3	1.6	0.7			
4	5.1	2.7	2.8			4	3.8	3.6	4.8		
5	6.9	5.8	4.6	3.6		5	4.8	4.8	3.2	0.3	
6	5.3	5.2	4.6	4.0	2.3	6	3.6	5.3	3.1	1.7	2.0

klaret sig lidt bedre i Forhold til Nr. 1 og 3, end naar de vurderes efter Tørstofudbytte.

Af Tabel 10, der viser Forholdet mellem Udbytteforskel og Usikkerhed, ses, at Forskellen mellem Stammerne Nr. 1 og 2 og mellem Nr. 2 og 3 er usikker, medens de øvrige Udbytteforskelle, med en enkelt mindre væsentlig Undtagelse, er meget sikre.

I en Del Forsøg er der før Afhugning af 1. Slæt foretaget Bedømmelse af Stammernes Tidlighed efter Karakterskala (1 = tidligst, 10 = sildigst). I Gennemsnit af Bedømmelserne var Resultatet følgende:

Pajbjerg I.....	4.3
Øtofte I.....	3.3
Hunsballe I.....	3.3
Weibulls Kæmpe.....	4.0
Trifolium.....	3.7
Svaløf Gloria.....	5.0

Der har saaledes været meget ringe Forskel paa Stammernes Tidlighed, hvilket bekræftes af Optegnelserne om Skridningsdatoen. Denne viser megen Variation i de enkelte Forsøg, men i Gennemsnit kun 1 Dags Forskel mellem tidlige og sildige. Saavel Karakterer som Skridningsdatoer synes dog at vise, at Svaløf Gloria er lidt sildigere end de øvrige Stammer.

Timotheen er gennemsnitlig slaaet paa følgende Datoer:

	Forsøg med faa Slæt	Forsøg med mange Slæt
1. Slæt	18. Juni	26. Maj
2. »	16. August	11. Juni
3. »		17. Juli
4. »		2. September

I Forsøgene med mange Slæt kan der paa Grundlag af de Forsøg, hvori der er høstet 4 Slæt, beregnes følgende Fordeling af Udbyttet paa de enkelte Slæt:

Stamme Nr.	Procent af Afgrøden i			
	1. Slæt	2. Slæt	3. Slæt	4. Slæt
1	49	13	17	21
2	48	14	15	23
3	47	16	15	22
4	48	19	14	19
5	47	15	14	24
6	44	21	13	21

Alle Stammer har givet nær ved Halvdelen af Udbyttet i 1. Slæt og godt $\frac{1}{5}$ i 4. Slæt. Der har ikke været væsentlig Forskel paa de 5 første Stammers Fordeling af Afgrøden, hvorimod Nr. 6 afviger lidt, idet den har lidt mindre Procentdel af Afgrøden i 1. og 3. Slæt og lidt større i 2. Slæt end de øvrige Stammer.

Paa Grundlag af de meddelte Forsøgsresultater er Stammerne Nr. 1—3 anerkendt i 1. Klasse og har faaet tildelt Romertal I. De anerkendte Stammer er:

1. *Pajbjerg I*, der tilhører Pajbjergfonden, Børkop. Stammen er tiltrukket paa Grundlag af Udvalg af et stort Antal Enkeltplanter af Lyngby-Stammen. De udvalgte Planter er formeret ved Klonavl og sluttelig er Stammen dannet af et større Antal af de bedste Familier. Stammen har ret brede Blade. Den har givet højst Udbytte af alle Stammer i 1. Brugsaar, men lidt lavere Udbytte end Nr. 2 i 2. Brugsaar. I Gennemsnit har den Forholdstal 106 i Forsøg med faa Slæt og 105 i Forsøg med mange Slæt. Stammen har været bedst paa Lermuld og Mosc.

2. *Øtofte I* tilhører Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning. Den er tiltrukket ved fortsat Familieavl paa Grundlag af udvalgte Enkeltplanter og Parkrydsning af den tidligere anerkendte Øtofte-Stamme. Den er ligesom Nr. 1 ret bredbladet. I Gennemsnit ligger den 2 pCt. lavere end Nr. 1 i Forsøg med faa Slæt og 1 pCt. lavere i Forsøg med mange Slæt. Den har givet mindre end Nr. 1 i 1. Brugsaar men lidt mere i 2. Brugsaar, og det har været den højestydende Stamme paa Sandjord i Jylland.

3. *Hunsballe I* tilhører A/S Frøavlscetret Hunsballe, Holstebro. Den er fremgaaet af Udvalg af Enkeltplanter af almindeligt Handelsfrø, Klonavl og Familieavl, og Stammen er sluttelig dannet af et mindre Antal af de bedste Familier. Den har lidt smallere og mørkere Blade end Nr. 1 og 2. Udbyttet ligger i Gennemsnit 3 og 2 pCt. under Nr. 1 ved henholdsvis faa og mange Slæt.

Følgende Stammer har givet en Del lavere Udbytte og har ikke opnaaet Anerkendelse:

4. *Weibulls Kæmpe*, der er taget med i Forsøgene som Repræsentant for de bedste svenske Timothestammer. Den har brede og lyse Blade og har givet 6—7 pCt. lavere Udbytte end Nr. 1.

5. *Trifolium*, der er smalbladet og mørk. Den har i Gennemsnit 8—10 pCt. lavere Udbytte end Nr. 1.

6. *Svaløf Gloria*, der ligesom Nr. 4 repræsenterer svenske Timothestammer. Den er lidt sildigere i Udvikling end de øvrige Stammer, har lidt smallere og mørkere Blade end Nr. 1 og har givet 13 pCt. lavere Udbytte end denne.

C. Hundegræs.

I Forsøgene har deltaget følgende Stammer:

- | | |
|--------------------|----------------|
| 1. Dæno I | 5. Trifolium I |
| 2. Roskilde I | 6. Pajbjerg I |
| 3. E. F. I | 7. Trifolium |
| 4. Hinderupgaard I | 8. Adefa |

Forsøgene blev udlagt ved Lyngby, Tystofte, Lundgaard, Borris og Tylstrup i 1940 og 1941. Udlæget 1940 ved Borris blev ødelagt af Frost og Tørke. Forsøg med mange Slæt blev udlagt ved Tystofte begge Aar og ved Lyngby i 1940. Beretningen omfatter saaledes 9 Forsøg med faa Slæt og 3 Forsøg med mange Slæt.

Resultaterne af Forsøgene var følgende:

Tabel 11. Hundegræs. 1. Brugsaar.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit 1941—42.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt						Forsøg med mange Slæt		
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Gennem- snit	Lyngby	Tystofte	Gennem- snit
Antal Forsøg.....	2	2	2	1	2	9	1	2	3
1 Dæno I.....	55.3	39.8	34.3	45.0	33.8	41.4	23.2	35.5	31.4
2 Roskilde I.....	55.0	39.0	33.5	39.5	33.5	40.2	23.2	34.3	30.6
3 E. F. I.....	54.0	40.0	33.5	42.5	32.3	39.9	22.7	34.0	30.2
4 Hinderupgaard I.....	53.7	37.8	34.5	43.5	32.3	39.6	23.2	32.5	29.4
5 Trifolium I.....	53.8	39.0	32.0	44.0	32.8	39.5	25.3	34.8	31.6
6 Pajbjerg I.....	51.6	36.8	32.3	42.5	30.3	38.1	20.7	32.5	28.6
7 Trifolium.....	46.3	34.0	30.5	27.0	24.8	33.1	23.7	30.5	28.2
8 Adefa.....	43.9	29.8	27.0	29.5	21.8	30.5	20.2	28.3	25.6

Tabel 11 meddeler Resultaterne af Forsøgene i 1. Brugsaar. Stamme Nr. 1 har i Gennemsnit givet 41.4 hkg Tørstof i For-

søgene med faa Slæt. De følgende 4 Stammer har alle givet ca. 40 hkg Tørstof og Nr. 6 ca. 38 hkg. Stammerne Nr. 7 og 8 har været væsentlig ringere og har kun givet 33.1 og 30.5 hkg. Den samme Rækkefølge gentager sig med enkelte Afvigelser ved de enkelte Forsøgssteder. Stamme Nr. 4 har klaret sig særlig godt ved Lundgaard, medens den har været forholdsvis daarligere ved Tystofte. Nr. 7 og 8 har været de øvrige Stammer underlegne ved alle Forsøgssteder.

I Forsøg med mange Slæt har Stamme Nr. 5 givet lige saa stort Udbytte som Nr. 1, og Nr. 7 har klaret sig forholdsvis bedre end ved faa Slæt. De øvrige Stammer har forholdt sig som i Forsøgene med faa Slæt.

Tabel 12. Hundegræs. 2. Brugsaar.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit 1942—43.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt					Forsøg med mange Slæt			
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Gennem- snit	Lyngby	Tystofte	Gennem- snit
Antal Forsøg	2	2	2	1	2	9	1	2	3
1 Dæno I	64.2	36.0	40.3	66.5	47.3	49.1	37.0	26.1	29.7
2 Roskilde I	64.7	36.9	37.7	61.8	43.8	47.5	37.5	26.4	30.1
3 E. F. I	62.6	36.4	38.3	64.6	43.8	47.4	35.5	25.6	28.9
4 Hinderupgaard I	65.0	35.7	36.7	62.5	44.7	47.4	37.8	24.7	29.0
5 Trifolium I	62.6	35.6	38.8	59.3	44.2	46.8	37.3	25.8	29.6
6 Pajbjerg I	61.4	34.6	40.2	69.4	44.9	48.0	32.8	25.1	27.7
7 Trifolium	59.2	33.4	34.7	57.5	37.9	43.1	35.6	23.8	27.7
8 Adefa	52.7	30.4	33.1	55.9	33.4	39.4	33.6	20.8	25.1

I Tabel 12, der indeholder Resultaterne af Forsøgene i 2. Brugsaar, er Stammernes Rækkefølge efter Gennemsnitsudbyttet meget nær som i Tabel 11. Der er dog en Undtagelse, idet Nr. 6 har givet højere Udbytte end de foranstaaende 4 Stammer i Forsøg med faa Slæt, og den har især klaret sig godt ved Lundgaard og Borris. Stamme Nr. 2 har været særlig god ved Lyngby og Tystofte, men forholdsvis daarligere ved de øvrige Forsøgssteder. Nr. 4 har klaret sig godt ved Lyngby baade ved faa og ved mange Slæt. Iøvrigt er der god Overensstemmelse mellem Gennemsnitsudbyttet og Rækkefølgen ved de enkelte Forsøgssteder.

Tabel 13. Hundegræs. Begge Brugsaar.
 Forholdstal for Tørstofudbyttet.
 Gennemsnit = 100.

	Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt					Forsøg med mange Slæt			
		Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Gennem- snit	Lyngby	Tystofte	Gennem- snit
1	Dæno I	106	105	107	110	112	108	103	107	106
2	Roskilde I	106	106	102	100	106	105	103	105	105
3	E. F. I	103	106	103	106	105	104	99	103	102
4	Hinderupgaard I	105	102	102	105	106	104	104	99	101
5	Trifolium I	103	104	102	102	106	103	107	105	106
6	Pajbjerg I	100	99	104	110	103	103	91	100	97
7	Trifolium	93	94	94	83	86	91	101	94	97
8	Adefa	85	84	86	84	76	83	92	85	88

Oversigten over det samlede Udbytte i 2 Brugsaar, der er givet i Forholdstal i Tabel 13, viser, at Stamme Nr. 1 i Gennemsnit af alle Forsøg med faa Slæt har Forholdstal 108. De følgende 5 Stammer staar meget nær ens med Forholdstal 105—103, medens de to sidste Stammer kun har 91 og 83. Ved de enkelte Forsøgssteder er Overensstemmelsen med Gennemsnitsrækkefølgen god med enkelte Undtagelser. Stamme Nr. 2 har saaledes givet lidt lavt Udbytte ved Borris og Nr. 6 staar forholdsvis lavt ved Lyngby og Tystofte, men højt ved Borris.

I Forsøg med mange Slæt har Stamme Nr. 5 givet lige saa stort Udbytte som Nr. 1, men iøvrigt er Stammernes Rækkefølge efter Gennemsnitsudbyttet som i Forsøg med faa Slæt. Men der er ret store Uoverensstemmelser mellem de to Forsøgssteder. Stamme Nr. 3 har saaledes givet lavt Udbytte ved Lyngby, men højt ved Tystofte, Nr. 6 staar forholdsvis lavt ved begge Stationer og Nr. 7 og 8 har forholdsvis højt Udbytte ved Lyngby, men lavt ved Tystofte.

I Tabel 14 er opført Udbyttet af Grønmasse samt Tørstofindholdet. Naar Forholdstallet for Udbyttet i begge Brugsaar sammenlignes med Tabel 13, ses det, at Stamme Nr. 2 staar forholdsvis højere og Stammerne Nr. 1 og 3 lavere i Grønudbytte end efter Tørstofudbyttet, og at Nr. 2 har ret lavt Tørstofindhold, men Nr. 1 og 3 højt Tørstofindhold. Forskellen i de tre Stammers Stilling skyldes, at Nr. 2 er ret bladrig og finstraaet, medens Nr. 1 og 3 er mere bladfattige og noget grovstraaede.

Tabel 14. Hundegræs. Udbytte af Grønmasse.
Gennemsnit af alle Forsøgssteder.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt					Forsøg med mange Slæt				
	hkg pr. ha			For- holdstal for Udbytte ialt	pCt Tør- stof	hkg pr. ha			For- holdstal for Udbytte ialt	pCt. Tør- stof
	1. Aar	2. Aar	Ialt			1. Aar	2. Aar	Ialt		
1 Dæno I	171	177	348	103	24.0	121	134	255	103	26.0
2 Roskilde I	181	182	363	108	22.9	124	141	265	107	24.2
3 E. F. I	171	171	342	101	23.7	115	134	249	101	25.5
4 Hinderupgaard I	174	176	350	104	23.1	117	136	253	102	24.9
5 Trifolium I	173	173	346	103	23.3	125	138	263	106	24.9
6 Pajbjerg I	170	179	349	104	22.8	114	133	247	100	24.7
7 Trifolium	146	159	305	91	23.8	108	127	235	95	25.0
8 Adefa	143	147	290	86	24.0	94	117	211	85	24.4

For de øvrige Stammer falder Rækkefølgen efter Grønudbytte og Tørstofudbytte godt sammen.

Tabel 15 viser Kvotienterne af Udbytteforskellen mellem to Stammer divideret med Usikkerheden. Det fremgaar af Tallene, at i Forsøgene med faa Slæt er Forskellen mellem Stamme Nr. 1 og de øvrige Stammer sikker, og det samme gælder mellem Stammerne 1—6 og Nr. 7 og 8 medens Forskellene mellem Stammerne 2—6 indbyrdes, der som foran vist er meget smaa, er usikre. Af Forsøg med mange Slæt er der som foran nævnt kun anlagt 3, saa det er ikke overraskende, at Resultaterne, som det fremgaar af Tabel 15, er ret usikre.

Tabel 15. Hundegræs. Oversigt over Forholdet mellem Udbytteforskeli i 1. + 2. Aar og Usikkerhed.

(Forskel: Usikkerhed = F/U).

og Nr.	Forsøg med faa Slæt							og Nr.	Forsøg med mange Slæt						
	Kvotient F/U ved Forskel mellem Stamme Nr.								Kvotient F/U ved Forskel mellem Stamme Nr.						
	1	2	3	4	5	6	7		1	2	3	4	5	6	7
2	2.3							2	0.2						
3	2.5	0.3						3	1.0	1.8					
4	4.5	0.3	0.3					4	1.3	1.1	0.3				
5	4.5	2.1	1.0	0.8				5	0.1	0.8	1.9	1.5			
6	2.7	0.6	0.6	0.5	0.1			6	3.3	2.2	1.6	0.8	1.4		
7	2.9	2.6	2.5	2.2	2.5	1.7		7	1.0	1.1	0.7	0.4	1.2	0.1	
8	8.9	10.1	19.6	7.9	9.5	5.1	1.9	8	5.2	5.4	3.8	7.7	8.4	1.9	1.0

Af Optegnelserne over Forsøgene fremgaar følgende Gennemsnitstal for Skridningsdato og Karakter for Tidlighed:

	Dato for Skridning	Karakter for Tidlighed
1. Dæno I.....	31. Maj	2
2. Roskilde I.....	1. Juni	4
3. E. F. I.....	1. »	4
4. Hinderupgaard I...	2. »	5
5. Trifolium I.....	1. »	4
6. Pajbjerg I.....	31. Maj	1
7. Trifolium.....	4. Juni	7
8. Adefa.....	5. »	10

Der har saaledes gennemsnitlig været en Forskel i Stammernes Skridning paa 5 Dage. Stamme Nr. 7 var noget forskellig i Tidlighed efter 1. og 2. Udlæg og viste ogsaa en Del Forskel i Vækstmaaden.

Slætdataerne har i Gennemsnit været:

	Faa Slæt	Mange Slæt
1. Slæt	10. Juni	20. Maj
2. »	23. Juli	11. Juni
3. »	14. September	4. Juli
4. »		6. August
5. »		24. September

I nogle Tilfælde er 1. Slæt af Stamme Nr. 8, der er udpræget sildigere end de øvrige, i Forsøgene med faa Slæt høstet 6—8 Dage senere end de andre Stammer, — i alle øvrige Forsøg og ved de senere Slæt har Slættiden været ens for alle Stammer.

En Beregning af Udbyttets Fordeling i Forsøgene med mange Slæt giver følgende Resultat:

	Procent af Afgrøden i				
	1. Slæt	2. Slæt	3. Slæt	4. Slæt	5. Slæt
1. Dæno I.....	30	28	16	17	9
2. Roskilde I.....	25	30	18	18	9
3. E. F. I.....	26	29	18	18	9
4. Hinderupgaard I...	25	30	18	18	9
5. Trifolium I.....	29	26	17	18	10
6. Pajbjerg I.....	24	29	18	19	10
7. Trifolium.....	24	29	18	19	10
8. Adefa.....	15	34	20	20	11

Stamme Nr. 1 har givet 58 pCt. af Afgrøden i de to første Slæt, Nr. 2—5 55 pCt., 6 og 7 53 pCt. og Nr. 8 49 pCt., og

medens de 7 første Stammer har 24—30 pCt. af Udbyttet i 1. Slæt, har Nr. 8 kun 15 pCt. Denne Forskel hænger sammen med, at Nr. 8 er udpræget sildigere end de øvrige Stammer. Men for disse synes der ikke at være nogen Sammenhæng mellem Tidlighed og Fordeling, idet de to tidligste Stammer, Nr. 1 og Nr. 6, har givet henholdsvis 30 og 24 pCt. af Afgrøden i 1. Slæt. I de tre sidste Slæt er der ikke væsentlig Forskel mellem Stammerne.

I Overensstemmelse med de foran nævnte Forsøgsresultater er Stammerne Nr. 1—6 anerkendt i 1. Klasse og tildelt Ret til at føre Romertal I i Forbindelse med Stammenavnet. De anerkendte Stammer er:

1. *Dæno I*, der tilhører A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Stammen er dannet ved Familieavl paa Grundlag af enkelte Planter, der i 1920 blev udtaget i en Frømark. Stammen har givet højest Udbytte saavel i 1. som i 2. Brugsaar og har Forholdstal 108 og 106 i henholdsvis Forsøg med faa og mange Slæt. Den er meget tidlig, har ret grove og høje Stængler og er bladfattig.

2. *Roskilde I* tilhører Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Den er tiltrukket ved Familieavl paa Grundlag af den gamle Roskilde-stamme og Stammen bestaar af 5 Familier. Udbyttet har været 3 og 1 pCt. lavere end Nr. 1. Den er lidt sildigere end Nr. 1, mere blodstraet og ret bladrig.

3. *E. F. I* tilhører A/S Dansk Frøkultur, Kerteminde. Den stammer fra den i tidligere Forsøg afprøvede Stamme E. F. bladrig, idet der i denne er udsøgt Enkeltplanter til Opformering. Udbyttet ligger 4 og 3 pCt. under Nr. 1. Stammen er lidt sildigere end Nr. 1. Stammen afviger i Vækst og Udseende fra den oprindelige E. F. Stamme, idet den ikke synes mere bladrig end de øvrige Stammer.

4. *Hinderupgaard I* tilhører A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Den stammer fra den i tidligere Forsøg prøvede Hinderupgaard-Stamme, med hvilken der fortsat er drevet Familieavl. Udbyttet ligger 4—5 pCt. under Nr. 1. Stammen er lidt sildigere end de foregaaende. Stænglerne er meget grove og Bladene ret brede.

5. *Trifolium I* tilhører A/S Dansk Frøavlskompani og Markfrøkontoret (Trifolium), København. Stammen er dannet ved Udplantning af et større Antal Planter af Olsgaard-Stammen og Fjernelse af de svageste Planter i Bestanden. Den har i Forsøg med faa Slæt givet 5 pCt. mindre, men ved mange Slæt samme Udbytte som Nr. 1. Tidlighed som Nr. 2 og 3. Den har temmelig grove og bladfattige Stængler.

6. *Pajbjerg I* tilhører *Pajbjergfonden*, *Børkop*. Den er dannet af 5 Familier, der stammer fra Enkeltplanter af engelsk Hundegræs og fra gamle Hundegræsmarker. Udbyttet ligger i Gennemsnit 5 og 8 pCt. under Nr. 1. Stammen er meget tidlig i Skridning, men den giver dog ved tidlig Slæt en lidt mindre Del af Afgrøden i 1. Slæt end de foregaaende Stammer. Den har en Del Planter med brede Blade, men er gennemgaaende bladfattig og har mange og høje Stængler.

Følgende Stammer opnaaede ikke Anerkendelse:

7. *Trifolium*, der har givet 16 og 9 pCt. lavere Udbytte end Nr. 1. Der var til de to Aars Udlæg indsendt Frø af to tydeligt afvigende Typer.

8. *Adefa* som gav 23 og 17 pCt. lavere Udbytte end Nr. 1. Den er stærkt afvigende fra de øvrige Stammer i Vækst, sildig, bladrig, stængelfattig og med lave Stængler.

D. Eng-Svingel.

I Forsøgene har deltaget følgende Stammer:

- | | |
|---------------------------|-----------------------|
| 1. Sildig Øtofte I | 4. <i>Pajbjerg I</i> |
| 2. Øtofte I | 5. <i>Trifolium I</i> |
| 3. <i>Hinderupgaard I</i> | 6. L. D. 409 |

Forsøgene blev udlagt 1940 og 1941 ved *Lyngby*, *Tystofte*, *Lundgaard*, *Borris*, *Tylstrup*, *Fossevangen* og *Højer*. Ved *Tystofte* og *Højer* gennemførtes Forsøgene baade med faa og med mange Slæt. Udlæget ved *Borris* 1940 mislykkedes, saa der ialt gennemførtes 13 Forsøg i 1. og 13. i 2. Brugsaar med faa Slæt og 4 i 1. og 4 i 2. Brugsaar med mange Slæt.

Resultaterne har været følgende:

I Tabel 16 viser Gennemsnit af 13 Forsøg med faa Slæt i 1. Brugsaar, at Stamme Nr. 1 har givet 49.0 hkg Tørstof pr. ha og Nr. 6 44.0 hkg, medens de 4 andre Stammer ligger omkring 47 hkg. Nr. 6 ligger lavest ved næsten alle Forsøgssteder, medens de øvrige Stammer varierer stærkt. Ved *Lyngby* har saaledes Nr. 3 og 5 højest Udbytte, men Nr. 2 har lavt. Ved *Tystofte* er Nr. 2 og 4 højest, ved *Borris* Nr. 5, ved *Tylstrup*, *Fossevangen* og *Højer* er Nr. 1 højest.

I Forsøgene med mange Slæt, hvoraf der kun er gennemført 4, har Stammerne Nr. 1, 2 og 4 givet ca. 50 hkg og Nr. 3, 5 og 6 ca. 48 hkg Tørstof pr. ha.

Tabel 16. Eng-Svingel. 1. Brugsaar.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit 1941—42.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt							Forsøg med mange Slæt			
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennem- snit	Tystofte	Højer	Gennem- snit
Antal Forsøg ...	2	2	2	1	2	2	2	13	2	2	4
1 Sildig Øtofte I..	62.5	40.0	30.8	39.5	33.3	52.7	78.3	49.0	31.8	67.8	49.5
2 Øtofte I.....	60.0	41.5	30.0	37.0	31.5	45.2	76.0	46.6	33.0	68.3	50.6
3 Hinderupgaard I	63.5	38.8	30.3	37.0	31.3	50.4	72.3	47.0	31.3	65.3	48.5
4 Pajbjerg I.....	61.0	41.5	31.0	37.0	31.3	51.4	76.3	47.8	32.3	68.8	50.5
5 Trifolium I.....	63.8	40.8	30.5	40.0	29.8	48.2	75.2	47.4	30.5	64.8	47.8
6 L. D. 409.....	61.6	38.8	28.8	34.5	30.0	45.0	70.3	44.9	30.3	66.5	48.4

I 2. Brugsaar, Tabel 17, har Stamme Nr. 1 ligeledes givet det højeste Gennemsnitsudbytte i Forsøgene med faa Slæt, 53.9 hkg pr. ha, Nr. 2 følger efter med 52.1 hkg, de tre følgende Stammer har givet ca. 50 hkg og Nr. 6 er lavest med 47.9 hkg. Men ogsaa i 2. Brugsaar er der ved de enkelte Forsøgssteder mange Afvigelser fra den gennemsnitlige Rækkefølge. Stamme Nr. 1 har saaledes givet lavt Udbytte ved Lyngby og Tystofte, men højt ved Tylstrup, Fossevangen og Højer, medens Nr. 2

Tabel 17. Eng-Svingel. 2. Brugsaar.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit 1942—43.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt							Forsøg med mange Slæt			
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennem- snit	Tystofte	Højer	Gennem- snit
Antal Forsøg ...	2	2	2	1	2	2	2	13	2	2	4
1 Sildig Øtofte I..	62.9	42.1	34.0	59.5	47.7	54.1	79.6	53.9	28.3	55.3	41.3
2 Øtofte I.....	66.2	44.3	34.0	59.7	46.2	48.5	70.0	52.1	31.4	55.4	43.4
3 Hinderupgaard I	62.6	42.2	34.6	59.4	43.6	43.0	67.3	50.5	29.2	51.2	40.2
4 Pajbjerg I.....	63.9	41.9	30.9	57.6	46.5	47.0	63.6	49.6	29.2	51.8	40.5
5 Trifolium I.....	62.0	44.1	33.5	58.3	46.0	41.9	67.2	49.3	28.4	50.1	39.3
6 L. D. 409.....	62.8	40.7	29.7	57.9	43.5	41.8	64.2	47.9	28.3	52.6	40.4

har højt Udbytte ved de to første Forsøgssteder og lavt ved de tre sidste. Nr. 3 ligger særlig lavt ved Fossevangen og Højer, Nr. 4 lavt ved Højer og Nr. 5 højt ved Tystofte og Lundgaard.

I Forsøgene med mange Slæt har Stamme Nr. 2 ligesom i 1. Aar givet højere Udbytte end Nr. 1, 43.4 hkg mod 41.8, medens de øvrige 4 Stammer ligger omkring 40 hkg.

Tabel 18. Eng-Svingel. Begge Brugsaar.

Forholdstal for Tørstofudbyttet.

Gennemsnit = 100.

Gennemsnit 1941—43.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt							Forsøg med mange Slæt			
	Lyngby	Tystofte	Lundgaard	Borris	Tylstrup	Fossevangen	Højer	Gennem- snit	Tystofte	Højer	Gennem- snit
1 Sildig Øtofte I..	100	99	103	103	104	113	110	105	99	103	101
2 Øtofte I.	101	104	102	101	101	99	102	101	106	103	104
3 Hinderupgaard I	101	98	103	100	98	98	98	100	99	98	98
4 Pajbjerg I.	100	101	98	98	101	104	97	99	101	100	100
5 Trifolium I.	100	103	102	102	99	95	99	99	97	96	96
6 L. D. 409.	99	96	93	96	96	91	94	95	96	99	98

Tabel 18 meddeler Forholdstal for det samlede Udbytte i to Brugsaar. I Gennemsnit for alle Forsøg med faa Slæt staar Stamme Nr. 1 højest med Forholdstal 105, Nr. 6 lavest med 95 og Nr. 2—5 101—99. Nr. 1 har især været overlegen paa den lave Jord paa Højmosen ved Fossevangen og paa Marsk ved Højer, hvor den har Forholdstal 113 og 110, paa Sandjorderne er den ligeledes højest med Forholdstal 103—104, medens den kun har naaet 99—100 paa de lermuldede Jorder. Stammerne Nr. 2—5, der i Gennemsnit giver omtrent samme Udbytte, har vekslet stærkt i Rækkefølge ved de enkelte Forsøgssteder. Ved Lyngby er Udbyttet ens, ved Tystofte er Nr. 2 og 5 højest, 104 og 103, Nr. 3 lavest, 98, ved Lundgaard er Nr. 3 højest, 103, og Nr. 4 lavest, 98, ved Borris Nr. 5 højest, 102, Nr. 4 lavest, 98, ved Tylstrup Nr. 2 og 4 højest, 101, Nr. 3 lavest, 98, ved Fossevangen Nr. 4 højest, 104, Nr. 5 lavest, 95, og ved Højer Nr. 2 højest med 102, Nr. 4 lavest med 97. Stamme Nr. 6 har alle Steder givet lavest Udbytte.

I Forsøgene med mange Slæt har Stamme Nr. 2 givet højest Udbytte ved begge Forsøgssteder og i Gennemsnit 104. Nr. 1 har

i Gennemsnit Forholdstal 101 og har ligesom i Forsøg med faa Slæt klaret sig godt ved Højer men mindre godt ved Tystofte.

Tabel 19. Eng-Svingel. Udbytte af Grønmasse.
Gennemsnit af alle Forsøgssteder.

Stammens Nr. og Navn	Forsøg med faa Slæt				Forsøg med mange Slæt			
	hkg pr. ha			Forholds- tal for Udbytte ialt	hkg pr. ha			Forholds- tal for Udbytte ialt
	1. Aar	2. Aar	Ialt		1. Aar	2. Aar	Ialt	
1 Sildig Øtofte I..	189	191	380	104	227	191	418	100
2 Øtofte I.....	187	187	374	102	236	198	434	104
3 Hinderupgaard I	186	178	364	99	229	182	411	99
4 Pajbjerg I.....	187	178	365	99	231	182	413	99
5 Trifolium I.....	186	180	366	100	226	185	411	99
6 L. D. 409.....	182	173	355	97	225	185	410	99

I Tabel 19 er beregnet Udbytte af Grønmasse i Gennemsnit for alle Forsøgssteder. Ved Sammenligning med Tabel 18 ses det, at Forholdstallene for Udbyttet i to Brugsaar falder meget nær sammen i de to Tabeller.

Tabel 20. Eng-Svingel. Oversigt over Forholdet mellem Udbytteforskell i 1. + 2. Aar og Usikkerhed.

(Forskell: Usikkerhed = F/U).

Forsøg med faa Slæt						Forsøg med mange Slæt					
og Nr.	Kvotient F/U ved Forskel mellem Stamme Nr.					og Nr.	Kvotient F/U ved Forskel mellem Stamme Nr.				
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
2	2.1					2	0.8				
3	2.3	0.8				3	1.1	1.6			
4	2.8	1.3	0.1			4	0.2	1.4	2.3		
5	2.4	2.2	0.2	0.2		5	1.5	3.3	4.1	4.4	
6	3.7	4.6	3.7	4.3	3.9	6	0.9	6.4	0.1	1.4	1.0

Tabel 20 indeholder Kvotienterne af Udbytteforskellen mellem Stammerne divideret med Usikkerheden paa Forskellene. I Forsøgene med faa Slæt er Forskellen mellem Stamme Nr. 1 og de øvrige Stammer ret sikker, ligesom ogsaa Nr. 6 skiller sig sikkert ud, hvorimod Forskellen mellem Stammerne 2—5 er usikker. Forskellen mellem Stammerne i Forsøg med mange Slæt er usikre, som det kunde ventes i de faa Forsøg.

Optegnelserne om Skridningsdato og Bedømmelse af Stammernes Tidlighed viser meget lille Forskel i Udviklingstiden. Der er dog en Antydning af, at Stamme Nr. 1 er en lille Smule sildigere og Nr. 2 lidt tidligere end de øvrige Stammer.

Eng-Svingelen er gennemsnitlig slaaet paa følgende Datoer:

	Faa Slæt	Mange Slæt
1. Slæt	16. Juni	28. Maj
2. »	31. Juli	20. Juni
3. »	21. September	3. August
4. »		31. September

I Forsøg med faa Slæt er under 3. Slæt indbefattet dels nogle enkelte Forsøg, hvori der er høstet 3 Slæt, men desuden nogle Forsøg, hvori 2. Slæt paa Grund af Tørke først er taget i September Maaned. For Forsøgene med mange Slæt har Aarene været ugunstige, hvilket fremgaar af, at der kun har kunnet høstes to Slæt efter 20. Juni.

Paa Grundlag af de meddelte Forsøgsresultater er Stammerne 1—5 anerkendte i 1. Klasse med Ret til at føje Romertal I til Stammenavnet. Der er kun ringe synlig Forskel paa Stammernes Vækst og Udvikling.

De anerkendte Stammer er:

1. *Øtofte sildig 1*, der tilhører Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Stammen er dannet paa Grundlag af en enkelt Plante fra Vendsyssel. Den er en Ubetydelighed sildigere end de øvrige Stammer og har undertiden lidt mere udbredt Vækst end disse. Den er højest i Udbytte i Forsøg med faa Slæt, Forholdstal 105, og næsthøjest ved mange Slæt, Forholdstal 101. Stammen har især været god paa de lave Jorder, men har været enkelte af de andre Stammer underlegen paa de gode Højbundsjorder.

2. *Øtofte I* tilhører de samme Firmaer som Nr. 1. Stammen er tiltrukket ved Familieavl af en enkelt Familie af den i tidligere Forsøg prøvede Øtofte-Stamme. Den synes lidt tidligere og vokser lidt mere opret end de øvrige Stammer. I Forsøg med faa Slæt har den givet 4 pCt. lavere Udbytte end Nr. 1, men i Forsøg med mange Slæt er den højest med Forholdstal 104.

3. *Hinderupgaard I* tilhører A/S L. Dæhnfeldt, Odense, og dannet ved Familieavl paa Grundlag af den i tidligere Forsøg prøvede Stamme Dæhnfeldt Nr. 5. Den har Forholdstallene 100 og 98 i henholdsvis Forsøg med faa og med mange Slæt.

4. *Pajbjerg I* tilhører Pajbjergfonden, Børkop. Med Udgang fra et stort Materiale af Enkeltplanter, Klonavl og Familieavl er Stammen dannet af 5 Familier. Den har Forholdstal 99 og 100.

5. *Trifolium I* tilhører A/S Dansk Frøavlskompagni og Markfrøkontoret (Trifolium), København. Den er dannet af et stort Antal Enkeltplanter af Lyngby Stammen efter Fjernelse af de daarligste Planter. Stammen har Forholdstal 99 og 96.

En Stamme, *L. D. 409*, havde Forholdstal 95 og 98 og opnaede ikke Anerkendelse.
